ТАҚРИЗИ

муқarrizi расмӣ ба диссертатсияи Ализода Нусратулло Убайдулло дар мавзуи “Фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ)

Мутобиқати мавзуъ ва муҳтавои диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Мавзуъ ва муҳтавои кори диссертатсионии Ализода Нусратулло Убайдулло “Фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ” бо шиносномаи ихтисоси илмии 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) аз ҷумла ба банди 2 - таърихи рушди илми педагогика ва амалияи таълим; банди 3 - антропологияи педагогӣ, банди 5 - назария ва консепсияҳои тарбия; банди 7 - педагогикаи амалӣ ва банди 8 - педагогикаи муқоисавӣ мутобиқат мекунад.

Мавзуъ дорои муҳтавои назариявӣ ва амалӣ дар соҳаи педагогика мебошад ва он ба фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон дар раванди таълим дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ равона гардидааст.

Мубрамияти мавзуи таҳқиқшаванда пеш аз ҳама бо зарурати рушди фаъолияти таълимӣ ва худфаъолияткунии таълимгирандагон вобаста аст. Ташаккули қобилияти онҳо барои ба даст овардани донишҳои нав ва ҳалли самаранокии мушкилоти ҳаётӣ дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон, махсусан дар заминаи рушди иқтисоди бозоргонӣ, раванди гузариш ва ташаккули ҷомеаи иттилоотӣ, аҳамияти хоса касб намудааст.

Таҳлили амалияи воқеии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ нишон медиҳад, ки раванди таълим ҳанӯз ҳам бештар хусусияти репродуктивӣ дошта, диққати асосӣ ба интиқоли дониш равона шудааст, дар ҳоле ки ташкили фаъолияти мустақилонаи хонандагон ба таври низомнок ва ҳадафманд таъмин намегардад. Ин ҳолат ба паст гардидани сатҳи худфаъолиятӣ, масъулияти шахсӣ ва омодагии хонандагон ба худомӯзӣ оварда мерасонад.

Мубрамияти масъала инчунин бо мавҷудияти зиддиятҳои ҷиддии педагогӣ: байни талаботи ҷомеа ба шахсияти мустақил ва сатҳи воқеии ташаккули ин сифат дар хонандагон; байни зарурати фаъолгардонии фаъолияти мустақилона ва набудани низоми мукаммали педагогии татбиқи он дар шароити муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ; байни

мақсадҳои нави таълими муосир ва имкониятҳои амалии раванди таълиму тарбия муайян мегардад.

Мубрамияти мавзуи кори диссертатсионӣ тавассути омилҳои зерин муайян карда мешавад:

- омили меъёрӣ-ҳуқуқӣ: санадҳои муҳими давлатӣ, аз ҷумла Қонуни ҶТ «Дар бораи маориф», Консепсияи миллии тарбия ва Консепсияи миллии маълумот, ташаккули мустақилияти таълимгирандагонро ҳамчун самти афзалиятноки сиёсати маориф муайян менамоянд;
- омили иҷтимоӣ-ҷамъиятӣ: дар шароити рушди ҷомеаи муосир, иқтисоди бозорӣ ва гузариш ба ҷомеаи иттилоотӣ зарурати ташаккули шахсияти мустақил, ташаббускор ва масъулиятшинос афзоиш ёфтааст. Низоми маориф бояд хонандагонро ба худомӯзӣ, худташкилдиҳӣ ва ҳалли мустақилонаи мушкилоти ҳаётӣ омода созад, дар ҳоле ки амалияи воқеии таълим ҳанӯз бештар хусусияти репродуктивӣ дорад;
- омили педагогӣ-амалӣ: дар фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ норасоии шароити педагогӣ, усулҳо ва технологияҳои самараноки фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон мушоҳида мешавад. Омӯзгорон аксаран ба интиқоли дониш тамаркуз намуда, ба ташкили кори мустақили хонандагон диққати кофӣ намедиҳанд, ки ин боиси паст гардидани сатҳи худфаъолиятӣ мегардад.

Ҳамин тариқ, мавзуъ бо назардошти навоварӣ ва арзиши амалии натиҷаҳо барои илми педагогика муҳим буда, он на танҳо ба рушди назарияи педагогикаи тарбиявӣ мусоидат мекунад, балки имконияти татбиқи амалиро фароҳам меорад.

Дараҷаи навгонии натиҷаҳо дар диссертатсия ва нуқтаҳои илмие, ки ба ҳимоя пешниҳод мешаванд.

Навгонии илмии диссертатсия пеш аз ҳама дар таҳияи равиши низомнок ва маҷмуии омӯзиши масъалаи фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон зоҳир мегардад. Дар таҳқиқот фаъолияти мустақилона на ҳамчун унсури ҷудогона ё воситаи ёрирасони таълим, балки ҳамчун падидаи мураккаби педагогӣ ва ҷузъи муҳими рушди шахсияти хонанда баррасӣ шудааст. Муаллиф нишон медиҳад, ки ташаккули фаъолияти мустақилона ба ҳадафҳои стратегии таълими муосир, аз ҷумла рушди тафаккури интиқодӣ, худташкилдиҳӣ, масъулияти шахсӣ ва қобилияти худомӯзӣ иртиботи зич дорад.

Дар диссертатсия бо такя ба таҳлили амиқи адабиёти илмӣ ва натиҷаҳои корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ асоснок карда мешавад, ки фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ танҳо дар шароити татбиқи ҳамгироёнаи мазмун, усул, шакл ва шароити педагогӣ имконпазир аст. Муаллиф

равандро ҳамчун низоми мутаҳаррик тавсиф намуда, нишон медиҳад, ки ҳар як унсури он дар робитаи мутақобила бо унсурҳои дигар самаранок амал мекунад.

Навоварии таҳқиқот дар он низ ифода меёбад, ки сохтори дохилии раванди фаъолгардонии фаъолияти мустақилона муайян гардида, нақши омилҳои ташкиливӣ, равонӣ-педагогӣ ва методӣ дар баланд бардоштани сатҳи худфаъолиятии хонандагон таҳлил ва асоснок шудааст. Муаллиф нишон медиҳад, ки бидуни ташкили муҳити мусоиди таълимӣ, ҳавасмандкунии маърифатӣ ва идоракунии мақсадноки фаъолияти таълимӣ расидан ба натиҷаҳои устувор ғайриимкон мебошад.

Аҳамияти махсуси навоварӣ дар пешниҳоди меъёрҳо ва нишондодҳои илмии арзёбии фаъолияти мустақилонаи хонандагон ифода меёбад, ки имкон медиҳанд сатҳи воқеии ташаккули ин сифат дар ҷараёни таълим ба таври объективӣ муайян карда шавад. Ин меъёрҳо на танҳо хусусияти ташхисӣ доранд, балки барои банақшагирӣ ва ислоҳи раванди таълим низ аҳамияти амалӣ доранд.

Самаранокии равиши пешниҳодшуда дар ҷараёни корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ санҷида шуда, натиҷаҳои бадастомада устувории таъсири низоми таҳияшударо ба сатҳи фаъолияти мустақилонаи хонандагон тасдиқ менамоянд. Ҳамин тариқ, натиҷаҳои диссертатсия дорои навгонии назариявӣ ва амалӣ буда, ба рушди назарияи педагогикаи умумӣ ва такмили амалияи таълим саҳми назаррас мегузоранд.

Асоснокӣ ва эътимоднокии хулосаю тавсияҳои дар диссертатсия ифодаёфта:

Асоснокӣ ва эътимоднокии хулосаю тавсияҳои пешниҳодшуда дар диссертатсия бо пайдарпайии мантиқии таҳқиқот, мувофиқати ҳадафу вазифаҳо, интихоби дурусти заминаҳои назариявию методологӣ ва истифодаи маҷмӯи васеи усулҳои тадқиқоти илмӣ таъмин гардидааст. Муаллиф масъалаи таҳқиқотро ҳам дар сатҳи назариявӣ ва ҳам дар сатҳи амалӣ мавриди омӯзиш қарор дода, робитаи зичи байни таҳлили назариявӣ ва натиҷаҳои таҷрибавиро нишон медиҳад.

Эътимоднокии натиҷаҳо бо такя ба таҳлили адабиёти фалсафӣ, психологӣ ва педагогӣ, инчунин санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқии соҳаи маориф таъмин шуда, мавқеи назариявии таҳқиқот дар заминаи равишҳои муосири илмӣ шакл гирифтааст. Хулосаҳои илмӣ натиҷаи таҳлили муқоисавӣ, умумисозӣ ва ҷамъбасти маълумоти гуногун буда, хусусияти субъективӣ надошта, ба далелҳои илмӣ асос ёфтаанд.

Қисми таҷрибавии таҳқиқот бо истифода аз маҷмӯи усулҳои эмпирикӣ, аз ҷумла мушоҳида, пурсиш, анкетагузаронӣ, таҳлили маҳсули фаъолияти хонандагон ва коркарди омории натиҷаҳо анҷом дода шудааст. Ҳаҷми кофии интихоб, иштироки синфҳои озмоишӣ ва назоратӣ, инчунин татбиқи пайдарпайи барномаи таҷрибавӣ-озмоишӣ имконият фароҳам овардааст, ки натиҷаҳои бадастомада боэътимод ва такроршаванда бошанд.

Эътимоднокии хулосаҳо инчунин бо коркарди омории маълумот, ва пешниҳоди натиҷаҳо дар шакли ҷадвал ва диаграммаҳо тасдиқ мегардад. Натиҷаҳои таҷрибавӣ нишон медиҳанд, ки татбиқи низоми педагогии пешниҳодшуда ба болоравии сатҳи фаъолияти мустақилонаи хонандагон таъсири устувор мерасонад.

Хулосаю тавсияҳои амалии пешниҳодшуда аз натиҷаҳои воқеии таҳқиқот бармеоянд, хусусияти татбиқшаванда доранд ва метавонанд дар фаъолияти омӯзгорон, методистон ва муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ васеъ истифода шаванд. Эътимоднокии онҳо бо чопи натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар маҷаллаҳои илмии тақризшаванда ва санҷиши онҳо дар конфронсҳои илмӣ тасдиқ шудааст.

Сохтор ва ҳаҷми диссертатсия. Диссертатсияи Ализода Нусратулло Убайдулло дар мавзӯи "Фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ" ба таҳқиқи муҳим ва актуалӣ дар соҳаи таълим ва тарбияи насли наврас нигаронида шудааст. Диссертатсия бо риояи талаботи муқарраргардидаи корҳои илмӣ таҳия шуда, аз ҷиҳати сохтор ва мантиқ пайдарпайии илмиро таъмин менамояд. Сохтори кор ба тавре тарҳрезӣ шудааст, ки имкони пайгирии марҳила ба марҳилаи раванди таҳқиқот, аз асосҳои назариявӣ то натиҷаҳои таҷрибавию хулосавӣ, фароҳам оварда шавад.

Дараҷаи ба итмом расидани диссертатсияро таҳлили амиқи маълумотҳои ҷамъоваришуда ва натиҷаҳои дар раванди таҳқиқоти диссертатсионӣ ва корҳои озмоишӣ ноилшуда, инчунин истифода аз методҳои арзёбӣ, ки самаранокии усулҳои пешниҳодшударо нишон медиҳанд, тасдиқ мекунанд. Муаллиф натиҷаҳои пурра ва муфассалро мувофиқ ба мақсадҳои таҳқиқот пешниҳод карда, хулосаҳои амиқ баровардааст ва самаранокии методҳои истифодашударо собит сохтааст, дараҷаи баланду эътимоднокии натиҷаҳои диссертатсия ва ба таври мукаммал ба анҷом расидани таҳқиқоти диссертатсионӣ гувоҳӣ медиҳад.

Дар **муқаддима** мубрамии мавзуи таҳқиқоти диссертатсионӣ оварда шуда, мақсаду вазифаҳо, объект, предмет, фарзияи таҳқиқот муқаррар

гаштааст. Дараҷаи коркарди мавзуъ дар адабиёти илмӣ тадқиқ карда шуда, асосҳои назариявӣ ва методологии он, навгонии илмӣ, инчунин муқарраротн ба ҳимоя пешниҳодшуда баён карда шудааст. Аҳамияти назариявию амалии диссертатсия, интишорот, эътимоднокӣ ва татбиқи натиҷаҳои он иброз карда шудааст. Муҳаққиқ қайд мекунад, ки фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, бо талаботи рушди ҷомеа, ислоҳоти соҳаи маориф ва гузариш ба парадигмаи салоҳиятнокии таълим робитаи мустақим дорад.

Боби якум таҳти унвони "**Асосҳои назариявии фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон дар муасисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ**" таҳия гардида, ба таҳлили амиқи асосҳои назариявӣ ва таърихии масъалаи фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон бахшида шудааст. Дар ин боб ташаккули ғояи мустақилияти шахсият дар таърихи афкори педагогӣ мавриди баррасӣ қарор гирифта, дидгоҳҳои олимони классикӣ ва муосир оид ба моҳият ва аҳамияти фаъолияти мустақилона таҳлил мегарданд.

Муаллиф мафҳумҳои калидии таҳқиқотро мушаххас намуда, моҳият, сохтор ва мундариҷаи фаъолияти мустақилонаи хонандагонро ҳамчун падидаи мураккаби педагогӣ асоснок мекунад. Ҳамзамон, робитаи фаъолияти мустақилона бо рушди шахсияти хонанда, ташаккули худфаъолиятӣ ва омодагӣ ба худомӯзӣ аз ҷиҳати назариявӣ равшан карда мешавад.

Боби дуюм "**Ҷанбаҳои методии фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон дар ҷараёни корҳои таълимӣ – тарбиявӣ**" унвон гирифта, ба ҷанбаҳои методии татбиқи раванди фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон бахшида шуда, роҳу усулҳо, шаклҳо ва механизми ташаккули марҳила ба марҳилаи он дар ҷараёни таълиму тарбия таҳлил мегарданд.

Дар ин қисмат муаллиф имкониятҳои дидактикӣ ва методии фанҳои таълимиро дар рушди фаъолияти мустақилона нишон дода, нақши омӯзгорро дар ташкили муҳити мусоиди таълимӣ ва идоракунии мақсадноки фаъолияти хонандагон асоснок менамояд. Инчунин, шартҳои педагогие муайян карда мешаванд, ки самаранокии равандро таъмин намуда, гузариши хонандагонро аз шаклҳои соддаи фаъолияти мустақилона ба сатҳҳои баландтари худташкилдиҳӣ ва худназорат мусоидат мекунанд.

Боби сеюм бошад, доираи "**Корҳои таҷрибавӣ - озмоишӣ доир ба фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон дар раванди корҳои таълимӣ–тарбиявӣ ва натиҷаҳои ниҳоии онҳо**" тарҳрезӣ шуда,

ба корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ бахшида шуда, дар он низоми татбиқи амалии модели педагогии пешниҳодшуда дар шароити муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ муфассал тавсиф мегардад.

Муаллиф марҳилаҳои таҷриба, хусусиятҳои синфҳои озмоишӣ ва назоратӣ, инчунин тартиби татбиқи барномаи таҷрибавиро нишон медиҳад. Дар ин боб меъёрҳо, нишондодҳо ва сатҳҳои фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон муайян шуда, натиҷаҳои санҷиши самаранокии низоми педагогии пешниҳодшуда таҳлил ва ҷамъбаст мегарданд. Натиҷаҳои таҷрибавӣ нишон медиҳанд, ки татбиқи низоми таҳияшуда ба болоравии назаррасии сатҳи фаъолияти мустақилонаи хонандагон мусоидат намудааст

Ҳамин тавр, ба ақидаи мо натиҷаҳои бадастомада танҳо хусусияти назариявӣ надошта, дорои аҳамияти амалӣ мебошанд ва метавонанд дар фаъолияти муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, инчунин дар тайёр намудани кадрҳои педагогӣ истифода шаванд. Тарзи баён, сатҳи илмии хулосаҳо ва тарҳрезии тавсияҳо шаҳодат медиҳанд, ки муаллиф ба дараҷаи кофӣ усулҳои тадқиқоти илмиро аз худ намуда, малакаи кор бо сарчашмаҳои илмиро доро мебошад.

Нашри натиҷаҳои таҳқиқ аз рӯйи мавзуи диссертатсия

Натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ дар 13 интишороти муаллиф инъикос ёфтанд, аз ҷумла 6 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба чоп расидааст.

Интишороти мазкур, на танҳо нишондиҳандаи самаранокии таҳқиқот, балки эътимоднокии натиҷаҳои ба даст овардашударо дар соҳаи илмӣ ва амалии марбут ба мавзуи диссертация ифода менамоянд. Ҳамзамон, онҳо имконият додаанд, ки муаллиф ба доираи ҷомеаи илмӣ гардида, бо дигар муҳаққиқон ва коршиносони соҳа ҳамкорӣ намояд, ки ин метавонад барои рушди минбаъдаи таҳқиқоти илмии ӯ ва такмили малакаҳои ҳирфаии ӯ хеле муфид бошад.

Мутобиқати ба расмиятдарории диссертатсия ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Диссертатсияи Ализода Нусратулло Убайдулло дар мавзӯи "Фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ", ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) кори илмии тахассусии ба анҷомрасида мебошад. Аз муҳтавои диссертатсия бармеояд, ки муаллиф мубрамии мавзуи таҳқиқоти диссертатсиониро

асоснок намуда, сатҳи омӯзиши мавзуи мавриди таҳқиқ, мақсад ва вазифаҳо, объект ва предмети таҳқиқот, марҳилаҳои таҳқиқот, асосҳои назариявӣ ва методологии таҳқиқот, асосҳои эмпирикии он, навгонии илмӣ ва нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшуда, маълумот дар бораи аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқоти диссертатсионӣ, эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ, соҳаи таҳқиқот, тасвиби натиҷаи корро дар сатҳи баланди илмӣ арзёбӣ кардааст.

Дастгоҳи илмӣ ва сохтори диссертатсия, автореферати диссертатсия, ба талаботи «Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия ва автореферати диссертатсия» (қарори Раёсати Комиссияи олии атестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27 декабри соли 2024, №493) мутобиқат мекунад. Муҳтавои автореферат, ки аз диссертатсия бармеояд, ба талаботи "Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ", ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 бо тағйиру иловаҳо аз 26-уми июни соли 2023, №295 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯй мебошад.

Мутобиқати барасмиятдарории диссертатсияи Ализода Нусратулло Убайдулло дар мавзӯи "Фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ" бо талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон метавон ба таври зерин арзёбӣ намуд:

1) Мавзуи диссертатсия ба масъалаҳои муҳим ва актуалӣ, махсусан дар самти фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи толибилмон равона шудааст.

2) Методологияи дар таҳқиқоти диссертатсионӣ истифода шуда бо стандартҳои илмӣ ва талаботи Комиссия мутобиқ буда, муаллиф методологияи самаранок ва мувофиқро барои таҳқиқи мавзуъ интихоб кардааст, ки нишондиҳандаи эътимоднокии натиҷаҳои ба дастовардаи ӯ маҳсуб меёбад.

3) Дар диссертатсия натиҷаҳои амиқ ва воқеӣ пешниҳод карда шудааст, ки шомили таҳлили дақиқи маълумот ва хулосабарории асоснокананд. Натиҷаҳо бо маълумотҳои қаблӣ муқоиса ва пешниҳоди хулосаҳои ба такмили низоми таълиму тарбия мувофиқ манзур шудаанд.

4) Дар диссертатсия хулосаву пешниҳодҳои амалии амиқ ва самаранок дар раванди фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон пешниҳод шудаанд.

5) Муаллиф тавонистааст, ки самаранокии усулҳои пешниҳодшударо бо истифодаи методҳои арзёбӣ ва озмоишҳо собит

намоияд ва ин ба муаллифи диссертатсия имкон додааст, ки мувофиқати диссертатсияро ба талаботи Комиссия таъмин созад.

Дар маҷмуъ, диссертатсия дар ҳамаи ҷанбаҳои болозикр муваффақ буда, мутобиқати комил бо талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистонро дорад.

Эродҳо ба рисолаи илмӣ ва фишурдаи он

Дар баробари баҳои мусбате, ки дар тақриз баён гардид, дар рисолаи мазкур баъзе камбудиву норасоиҳо ва ғалатҳои имлоиву грамматикӣ мушоҳида мегардад, ки дар байни онҳо ҳолатҳои зеринро метавон ҷудо кард:

1. Муносибати муаллиф ба мафҳуми «фаъолгардонии фаъолияти мустақилона» асоснок карда шудааст, аммо ҷудосозии равшантари он аз мафҳумҳои ҳаммаъно (худфаъолиятӣ, худомӯзӣ, мустақилияти таълимӣ) метавонад дақиқияти назариявии таҳқиқотро боз ҳам баланд бардорад.
2. Дар қисмати методии таҳқиқот, гарчанде низоми педагогии пешниҳодшуда мантиқӣ ва пайдарпай тарҳрезӣ шудааст, тавсифи робитаи мустақими унсурҳои алоҳидаи низом бо натиҷаҳои микдории таҷриба метавонад муфассалтар пешниҳод гардад.
3. Дар таҳлили натиҷаҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ диққати асосӣ ба динамикаи умумии тағйироти сатҳи фаъолияти мустақилонаи хонандагон равона шудааст, ҳол он ки таҳлили фарқиятҳои инфиродӣ ё гурӯҳӣ метавонад арзиши таҳлилии натиҷаҳоро тақвият бахшад.
4. Дар диссертатсия ва автореферат хатогиҳои имловӣ ва услубӣ мавҷуданд, ки ислоҳи онҳо барои сифатан беҳтар гардидани мазмуни рисола кумаки амалӣ хоҳад расонид.

Бояд қайд намуд, ки камбудиҳои зикршуда ҷузъӣ буда, ба арзиши илмии диссертатсия ягон монеа эҷод намекунанд.

Хулосаи ниҳоӣ:

Тахассуси илмии довталаб Ализода Нусратулло Убайдулло дар мавзӯи "Фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ" барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) мувофиқат мекунад.

Таҳқиқи диссертасионӣ аз ин ҷиҳат қобили дастгирӣ мебошад, ки он ба истифодаи афсонаҳои халқӣ дар тарбияи ахлоқии хонандагони синфҳои ибтидоӣ таваҷҷӯҳ мекунад, ки ин барои тарбияи ахлоқиву маънавии хонандагони синфҳои ибтидоӣ хеле муҳим аст. Таҳқиқоти мазкур на танҳо ба омӯзгорон кӯмак мекунад, балки барои мероси

ниёгон, таҷрибаҳои аҷдодӣ, фарҳанги миллӣ ва рушди иҷтимоии ҷомеа низ аҳамияти калон дорад.

Афзалиятҳои педагогии пешниҳодшуда дар диссертатсия метавонанд ба такмили усулҳои таълимӣ ва тарбиявии муассисаҳои таълимӣ мусоидат кунанд, ки ин боиси беҳтар шудани сифати таълиму тарбияи хонандагони хурдсол мегардад.

Пешниҳодҳои амиқи муаллиф дар самти татбиқи истифодаи афсонаҳои халқӣ дар тарбияи ахлоқии хонандагони синфҳои ибтидоӣ метавонанд роҳнамои муассисаҳои таълимӣ барои беҳтар кардани раванди таълиму тарбияи насли наврас бошанд.

Дар маҷмуъ, диссертатсияи Ализода Нусратулло Убайдулло дар мавзӯи "Фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ" ба талаботи Тартиби додани дараҷаи илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 ва бо тағйиру иловаҳо аз 26-уми июни соли 2023, №295 тасдиқ гардидааст, мутобиқат мекунад ва муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) мебошад.

Муқарризи расмӣ:
Номзади илмҳои педагогӣ, дотсент,
ходими пешбари шуъбаи муассисаҳои
томактабӣ, ибтидоӣ, бознигариву
такмили стандарт, барномаҳои таълимӣ
ва китобҳои дарсии Пажӯҳишгоҳи рушди
маориф ба номи Абдураҳмони Ҷомии
Академияи таҳсилоти Тоҷикистон Шарифиён Муқаддас Холиқзода

30.12.2025

Маълумот барои тамос: 734024, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, кӯчаи А. Адҳамов, 11/2, Тел: +992 927917734;
Email: egamberdieva.1982@inbox.ru

Имзои М.Шарифиёнро тасдиқ мекунам.
Мудири шуъбаи кадрҳо ва коргузории
Пажӯҳишгоҳи рушди маориф
ба номи Абдураҳмони Ҷомии
Академияи таҳсилоти Тоҷикистон Ҳакимова Х.С.